folklor/edebiyat, cilt:19, sayı:74, 2013/2

ANA MARİA MATUTE'NİN OLGUNLUK DÖNEMİ ROMANI ISSIZ CENNET'TE İMGELER VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Şebnem Atakan*

XX. yüzyılın ortalarına doğru dünyadaki birçok ülke gibi İspanya da hem ekonomik hem de toplumsal açıdan zorlu bir sürecin içinden geçmektedir. Özellikle de 1936-1939 yılları arasında yaşanan, aynı ulustan insanları birbirine düşman eden ve izleri yıllar boyunca silinemeyen İspanyol İç Savaşı ülkede onarılması güç, büyük hasarlar bırakmıştır. O yılların canlı şahitlerinden tarihçi Rafael Abelle Bermejo içinde yaşanılan o günleri şöyle anlatmıştır: *İspanyolların, ülkenin bir iç savaşın dehşetine gömülmüş bulunduğunun bilincine tam olarak ne zaman vardıklarını belirlemek güçtür. O günlerde siyasal kalıplar basite indirgenmiş, kavramlar ilkelleşmiş, yalnız dost-düşman ikilemi ile karşıt olmanın rahat konumu kalmıştı(...) "İspanya" ile "Karşı-İspanya"nın yüz yüze bulunuşu evrensel sayılan ya da ulusça paylaşılan bazı değerlere olan tüm duyarlığın yitirilmesine yetmişti.* (Işık, 2005:196)

İspanya'da toplumsal barışın üstüne gölge düştüğü yıllarda dünyaya gelen, gençlik yıllarını yazarlık tutkusunu paylaştığı dostları Carmen Martin Gaite, Carmen Laforet

* Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, İspanyol Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

ve Josefina Aldecoa gibi baskıcı yönetim altında geçiren Ana María Matute (1926, -) sonraları yoksul düşen Katalan sanayici bir baba ile Kastilyalı ev kadını bir annenin ikisi erkek, üçü kız beş çocuğundan ikincisi olarak dünyaya gelmiştir. Matute'nin Madrid ve Barcelona şehirleri arasında geçen çocukluk yılları her iki şehre de yabancılaşmayı beraberinde getirmiş, kısa aralıklarla ve dönüşümlü yaşadığı bu yerlere bir türlü kendisini ait hissedememiştir. Geçirdiği bir hastalığın ardından iyileşme devresi için gittiği büyükannesinin Mansilla de la Sierra (La Rioja) kasabasındaki evi, orada gözlemlediği yoksulların, özellikle de çocukların mücadele içinde ve yokluklarla geçen yaşam koşulları, ardından da eğitim gördüğü okuldaki rahibelerin katı tutumları Matute'nin ileri yıllarda okurlarla buluşacak yapıtlarının konularındaki acı, keder, yalnızlık gibi izleklerin ortaya çıkmasına esin kaynağı olmuştur.

Matute okumaya çok düşkün olmasına karşın sıkıntıyla geçen savaş yıllarının ardından her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yaşanan aksaklıklar nedeniyle üniversite eğitimi alamaz. Kardeşleri ile birlikte evlerine gelen özel öğretmenler aracılığıyla eksiklerini tamamlamaya çalışır. Okula gidememenin getirdiği boşluğu resim ve keman konusunda kendisini geliştirerek ve dinmek bilmez bir istekle *Peter Pan, Alis Harikalar Diyarında* gibi çocuk kahramanlı macera romanları başta olmak üzere İspanyol ve dünya klasiklerini okuyarak doldurmaya çalışır. Aile içinde rahatlıkla iletişim kurduğu ve hayranlık duyduğu babasının aksine baskıcı bir yapısı olan annesiyle hiçbir zaman arzuladığı yakınlığı kuramaz. Kendisiyle yapılan bir söyleşide çocukluk anılarına yerleşmiş "anne" imgesini şu şekilde dile getirir: *Küçükken annemden korkardım. Koridordan gelen topuk seslerini ve "Ana María!" diye bağıran sesini duyunca titremeye başlardım. Benim kekemeliğime neden belki bu korku olmuştu…* (Goicoechea, 2009:144). Savaş sonrasında uygulanan kadını dış dünyadan soyutlama ve evinin içine hapsetmeye yönelik politikanın da etkisiyle, sevgisini gösteremeyen annesi tarafından iyi bir ev kadını, eş ve anne olması doğrultusunda yetiştirilen Matute'nin yapıtlarında "anne" figürünün toplumsal önemini yitirmesi, silikleşmesi ve *iç savaş sonrasının romanlarının çoğunda da yer bulamaması* (Inmaculada, 2002: 127) bu bağlamda yerinde bir değerlendirme olacaktır.

Küçük yaşlarından itibaren kendisi için bir tutkuya dönüşen yazarlığının ilk ürünü olan ve on yedi yaşındayken kaleme aldığı *Pequeño teatro*'yu (Küçük Tiyatro), yazılma tarihinden on bir yıl sonra İspanya'nın tanınmış yayınevlerinden Destino Yayınevi'nin müdürü İgnacio Agusti'nin ön ayak olmasıyla yayınlayabilmiştir. Bu romanıyla Matute 1954 yılında Planeta Ödülü'nü kazanır, bu ödül bir anlamda onun yazarlığının kamuoyu ve eleştirmenler tarafından onaylanması anlamına gelmektedir.

Sonraki yıllarda durmaksızın yazmayı sürdüren Matute, 1959 yılında *Los Mercaderes* (Tacirler) üçlemesinin ilk kitabı olan ve 1959 yılında Destino Yayınevi'nin 27 yaşında yaşama gözlerini kapatan editörü Eugenio Nadal Gaya onuruna verdiği Nadal Ödülü'nü aldığı romanı *Primera memoria*'yı (İlk Anı) yayınlar. İlk Anı savaşın baskın konumda işlendiği ve konusunu yazarın 50'li yıllarda Mallorca Adası'nda geçen yaşantısından alan, kurmaca ile gerçeğin iç içe geçtiği bir anı-romandır. Bu yapıtı izleyen

üçlemenin diğer romanları *Los soldados lloran de noche* (Askerler Gece Ağlar, 1963) ve *La trampa* (Tuzak, 1969) dır. Her üç kitap da uzun bir zaman dilimini içerir ve konu olarak devamlılık gösterir. Matute'nin Mallorca Adası'nda kaldığı sırada tanıştığı Blas de Otero, Camilo José Cela gibi tanınmış yazarlarla kurduğu dostlukların yazarlık serüveninde izleyeceği yolu belirlemesine büyük katkıda bulunduğu eklenmesi gereken önemli bir ayrıntıdır.

Matute 1952 yılında kendisi gibi yazar olan Ramón Eugenio Goicochea ile evlenir. Ama bu birliktelik çok uzun sürmez ve çift 1963 yılında yollarını ayırır. Çocukları Juan Pablo, anne ve babasının vesayet yüzünden uzlaşamamasından ötürü babaannesiyle beraber yaşadığı kısa bir sürenin ardından annesinin yanına döner. Aynı yıl içinde bulunduğu sıkıntılı dönemi aşmak için Yunanistan'ın Korfu Adası'na yaptığı bir gezi sırasında keşfettiği yepyeni bir dünya ve yeni insanlar Ana María Matute'yi çok etkiler. Kendisini bulduğu ve özgüvenini yeniden kazandığı bu yıllarda aldığı bir davet üzerine Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi dünyanın farklı noktalarına yolculuklar yapar. Bu ülkelerde İspanyol kültürünü merak edenlere konferanslar verir. Amerika dönüşü Zaragoza, Soria, Madrid gibi şehirlerde yaşadığı deneyimleri aktardığı söyleşiler yapar. 1965 yılında *El polizón de Ulises* (Ulises'in Kaçak Yolcusu) adlı çocuk öyküsüyle Lazarillo Ödülü'nü kazanır; bu yapıttan sonra başka çocuk öyküsü yazmaz, çünkü esin kaynağı olan oğlu on bir yaşını doldurmuş, artık ilkgençliğe adım atmıştır.

Matute, 1970 yılında la *Torre de vigia* (Gözetleme Kulesi) adlı yapıtının yayınlanmasından sonra geçirdiği çok ağır bir bunalım nedeniyle uzun süreli bir sessizlik dönemine girer. 1990 yılına kadar hiçbir üretimde bulunamayan Matute, aynı yıl kaleme aldığı *La virgen de Antioqui y otros relatos* (Antioqui Bakiresi ve Diğer Öyküler) başlıklı öykü kitabıyla tekrar edebiyat dünyasına dönüşünü müjdeler. *Olvidado Rey Gudu* (Unutulan Kral Gudu, 1996), *Casa de Juegos prohibidos* (Yasak Oyunlar Evi, 1997), *Paraiso İnhabitado* (Issız Cennet, 2008), *La puerta de la luna* (Ay Kapısı, 2010) "dönüş" dönemi yapıtları arasında sayılmaktadır.

1996'da Real Academia Española'ya (İspanya Kraliyet Dil Akademisi) üye olarak seçilen Ana María Matute, 2007 yılında Premio Nacional de Letras (Ulusal Edebiyat Ödülü), 2008'de Premio "Quijote" de las Letras Española (Don Kişot Edebiyat Ödülü), 2010 yılı Kasım ayında ise Premio de Cervantes (Cervantes Ödülü)'nü María Zambrano ve Kübalı Dulce María Loynaz'dan sonra üçüncü kadın yazar olarak almaya hak kazanır. Matute Cervantes Ödülü'nün kendisine takdim edildiği törende yaptığı konuşmasında yaşamının anlamı olan "yazmak"ı ve yaratım sürecinde duyumsadıklarını şu cümlelerle aktarmıştır: "*Bir varmış bir yokmuş…"bu cümleyi duyduğum ilk andan itibaren küçük dünyam tamamıyla değişti (…) "Sevmeyi bilmeyen yaşamıyor demektir" demiş bir zamanlar San Juan, benim gözümde ise kalemiyle yeni yaşamlar yaratmayan yaşamıyordur*. (Matute, 2010)

Yapıtlarının odak noktasına "çocuk"u yerleştiren Ana María Matute "*Bazen çocuk-*

luk yaşamdan daha uzundur" (Perez, 2007) der kendisiyle yapılan bir söyleşide. İnsan denen varlığın kişilik ve karakter oluşumunun temellerinin çocukluk döneminde atıldığı kanıtlanmış bir görüştür. Gerçekten de acı-tatlı tüm yaşamsal deneyimler, çevreye ilişkin ilk gözlemler, benliğimizin derinliklerinde yer eden ve ilerleyen yıllarda erişkin olduğumuzda kişiliğimizi ve dünyaya bakış açımızı belirleyen temel unsurlar o yaşlarda edinilmez mi?

Ana María Matute'nin 2008 yılında kitapçı raflarında yer bulan romanı *Issız Cennet,* çocuk dünyasının derinliklerine inmeyi başaran yapıtları arasında önemli bir yer tutar. Ancak gerek konusu, gerek içerdiği özyaşam esintileri ve yazarın olgunluk döneminin ürünü olması nedeniyle diğerlerinin arasından sıyrılıp farklı bir konuma erişir. Matute bu yapıtıyla bir yandan insan kişiliğinin, yaradılışının en önemli evresi olarak gördüğü çocukluğuyla yüzleşirken öte yandan da düş ve gerçekle bezediği kendisine özgü yazım tarzına yeni bir yön verir.

1930'ların başında İspanyol İç Savaşı'nın patlak verdiği yılların İspanya'sının anlatıldığı *Issız Cennet*'in başkahramanı Barcelona'da yaşayan, eski servetini kaybetmeye başlamış aristokrat bir ailenin dört çocuğundan sonuncusu olan on yaşlarındaki Adriana'dır. Ablası Cristina, ikiz ağabeyleri Jerónimo ve Fabián ile mesafeli bir ilişki içinde olan yakınlarının onu çağırdığı adıyla Adri'nin dostları mutfak emekçilerinden Dadı María ve yemek, alışveriş işlerinden sorumlu Aşçı İsabel'dir. Görkemli ve büyük evinde ise en sevdiği yer şüphesiz yalnızlığını paylaştığı dostlarının bulunduğu mutfaktır. Anne ve babası arasında gün yüzüne çıkan geçimsizliğin ayrılıkla son bulması, kardeşleri ile kuramadığı iletişim, istenmeyen bir çocuk olduğunun zaman zaman kendisine hissettirilmesi, onu sevgi dolu sıcacık bir ortamın olduğu ve huzuru bulduğu mutfağa ve çocuksu bir hayal dünyasına sürüklemesi hiç de yadırganacak bir durum olmasa gerek: *Her şeye rağmen ilk yıllarım çok kötü geçmedi. Hatta çok daha elverişli şartlarda doğmuş kimi çocuklarınkine göre çok daha mutlu bir şekilde geçtiğini bile söyleyebilirim. Bunun nedeni benim kendime ait bir dünyayı çoktan kurmuş olmamdı; orada belli belirsiz, bazen de olağanüstü derecede sevgi dolu, yani gerçek dünyada –ütü masasının altındayken işittiklerime bakılırsa- bir biçimde bana çok görülmüş olan sevginin var olduğu bir ortamın içinde yaşıyordum.* (Matute, 2011:7)

Adriana'nın düş ile gerçeğin harmanlandığı anılarının başlangıç noktasını evlerinin duvarına asılı bir halıda yer alan mitolojik canlı Tekboynuz oluşturmaktadır: *Hatırladığım en eski anılarımdan biri meşhur bir duvar halısının reprodüksiyonundaki Tekboynuz'u koşarken gördüğüm geceye kadar gidiyor. Şaşırtıcı bir netlikte onun koşmaya başladığını, çerçevenin bir köşesinden çıkıp gittiğini ama hemen ardından tekrar ortaya çıkıp eski yerine döndüğünü gördüm; çok güzel, bembeyaz ve gizemliydi.* (Matute, 2011:8)

Adriana'yı böylesine etkileyen Tekboynuz simgesinin yapıttaki önemini irdelemeden önce ünlü düşünür ve yazar Jorge Luis Borges'in *Kafka y sus Precursores* (Kafka ve Onun Öncülleri) başlıklı denemesinde bu konuyla ilgili kullandığı bir tanıma göz atmak-

ta yarar vardır: *Efsaneler, vakayinameler, tarihi şahsiyetlerin yaşam öyküleri ve benzeri tartışma götürmez tüm metinlerin dile getirdiği üzere Tekboynuz bütün kültürlerde doğaüstü ve uğur getiren bir canlı olarak kabul edilir*. (Borges, 1951) *Issız Cennet'*in daha ilk sayfasında karşımıza çıkan Tekboynuz olay örgüsünde düş ile gerçeğin iç içe geçeceğinin kanıtıdır. Neden Tekboynuz gibi mitolojik bir canlının seçildiğini incelediğimizde ise kimi kaynaklarda onun *saf ve masum olduğuna, kanı içildiğinde kişiyi ölümsüz kıldığına, bu nedenle öldürmenin lanet getireceğine* (Tekboynuz, 2013) ve yalnızca bakire kızların yanına yaklaştığı sırada yakalanacağına inanılan doğaüstü bir varlık olduğu saptamasına ulaşılmaktadır. Roman kahramanının beş yaşlarında bir kız çocuğu olması ve Tekboynuz'un aile bireyleri arasında yalnızca ona görünmesi bu varsayım ile örtüşür.

Adriana'nın kendine özgü bakış açısıyla yorumladığı gözlemlerinde yalnızca Tekboynuz yoktur. Salonu süsleyen beyaz porselen kadranın üzerinde etrafı yalancı pırlantalarla çevrili altın yaldızlı duvar saati ile hizmetçilerin "örümcek" dedikleri görenlerde hayranlık uyandıran ihtişamlı avize de yer alır. Adriana'nın avizeyi mutfakta gördüğü gerçek örümcek ile karşılaştırması iki "örümcek" kavramı arasındaki zıtlık, birine karşı hayranlık diğerine karşı ise korku duyulması onun çocuk dünyasında iz bırakan karmaşık imgelerden biridir.

"Devler" dünyasının, yani aile bireylerinin yok sayarak kendisine karşı takındıkları ilgisiz tavırları Adriana'yı oyun oynarken ya da gözden uzak olmayı arzu ettiği anlarda evin mutfak, ütü odası, kiler gibi yerlerinde saklanmaya yöneltir. Bunu özellikle de babasının evi terk etmesi ve annesinin ondan esirgediği sevginin eksikliğini gidermek, biraz da ilgi çekmek için yapmaktadır: *Bana bakılması o zamanlar -ve şimdi de- tahammül edemediğim bir şeydi. Sayısız saklanma yerlerimden birkaçının o sırada elimin altında olmasını ya da en azından, Andersen'in bir masalında okuduğum gibi, bir çiçeğin dalının arkasına gizlenebilen bir cüce olmayı arzulardım.* (Matute, 2011:94)

Adriana'nın uyumsuzluk sorunu yalnız evde değil, okulda da devam eder. Çünkü hiçbir arkadaşı onun özel durumunu anlayacak derinliğe sahip değildir. Dinsel eğitimin verildiği okulda hem öğretmenler, hem de arkadaşlarıyla bir türlü iletişim kuramaması da bundandır. Okulda katı ve disiplinli eğitim, sınıf arkadaşlarından Margot ve onun başkanlığını yaptığı "yakantop" takımının oyuncuları gibi "örnek" kimi öğrencilerin yönetim ve öğretmenlerce kayırılması, Adriana'nın eğitim sistemine karşı bir tutum benimsemesine ve kural dışı davranışlar göstererek herkes tarafından "kötü" sıfatıyla damgalanmasına neden olur. Bu "kötülük" aile içinde de devam eder; annesinin yere göğe sığdıramadığı, gözbebeği olan ablası Cristina'nın üstün özellikleri ve uyumlu yaradılışıyla zıt düşen bu küçük kardeşin her yaptığı özellikle annesi tarafından tepkiyle karşılanır. Onun davranışlarını anlayan tek insan ailenin araba kullanan, sigara içen, "avcı gibi giyinen" ve özgür yaşayan asi kadınlarından Eduarda teyzesidir. Eduarda yaşam karşısındaki duruşları farklı olduğu için kız kardeşinin pek sık gelmediği evine Adriana'nın Hıristiyanlığa ilk adım atma töreni olan Komünyon kutlaması için gelir. Aynı yazgıyı paylaşan yeğeni Adriana ve o "kötüdür"ler, yani "Devler" gibi değildirler; o dünyaya ait değillerdir, farklıdırlar. Bu da ikili arasında

sadece kendilerinin bildiği gizli bir bağın kurulmasına neden olur. Ama ne yazık ki sevgili teyzesi onlarla fazla uzun zaman kalamaz, kendisine ait bir düzeni vardır; ancak, uzaklardan yolladığı mektuplarla Adriana'ya destek olmayı sürdürür.

Adriana'nın çevresini sarmalayan bütün bu olumsuz koşullarda en yakın arkadaşı, sırdaşı ve büyük sevgiyle bağlı olduğu kişi Gavrila'dır. Varlıklı bir Kontla gayrı meşru bir ilişki sürdüren Rus bir balerinin oğlu olan Gavrila, Adriana gibi anne sevgisinden ve yakınlığından yoksun bir çocuktur. Delikanlıyla kurduğu ilk iletişimi, geçirdiği ateşli bir hastalık nedeniyle yattığı odasından dışarıyı seyrederken, avluda köpeği ile oynayan Gavrila'nın ona adını sormasıyla gerçekleşir. Adriana'nın düşsel imgelerle bezeli kendisine özgü dünyasına kabul ettiği Gavrila, *anlamsız bir karışımda, Vikinglerin, Beau Geste'in ve Aslan Yürekli Richard'ın hikâyeleriyle bütünleşerek gitgide efsanevi bir varlığa dönüşmekteydi.* (Matute, 2011:124) Uçma hayalleri, kapalı iç avluda kar yağması gibi hiç kimsenin göremediği şeyleri görmeleri ya da yapamayacakları şeyleri yapmaları onların artık ortak sırları olmuştur. Gavrila'nın renkli bir kişiliğe sahip bakıcısı Teo ve köpeği Çar ise en yakınlarıdır. Bu dostluğun Adriana'yı daha önceleri içine hapsolduğu yalnızlık duygusundan kurtardığı, düşsel imge Tekboynuz'un bir daha ortalarda görülmemesiyle anlaşılır: *ve Tekboynuz ilk kez olarak koşusuna ara verip durdu, kafasını bana doğru çevirdi ve onun bana doğru çevrili uzun ve kıvrık altın boynuzunu görmekten çok hissettim. Ardından, karanlığın içinde yavaşça kayboldu…* (Matute, 2011:139) Ortak hayallerle ve samimiyetle kurdukları bu benzersiz dünya, Gavrila'nın menenjite yakalanarak beklenmedik şekilde yaşamını kaybetmesiyle ne yazık ki son bulur. Hayattaki tek sırdaşı olan sevgili arkadaşının ölümü karşısında yalnız ve çaresiz kalan Adriana bu büyük kaybın ardından derin bir boşluğa düşer ve içinde bulunduğu durumu şu sözleriyle ifade eder: *Gavi burada değildi. Teo ile ilgili hiçbir şey bilmiyordum. Hiç kimse beni sevmiyordu ve ben, içimi dolduran büyük sevgiyle ne yapacağımı, onu nereye yöneltece-ğimi bilmiyordum. Ağlayamıyordum bile.* (Matute, 2011:224)

Ana María Matute romanın içinde yalnızca gerçeküstü öğeleri barındırmaz, aynı zamanda o dönem gerçeklerine de ışık tutar. Yani bir başka deyişle, düş ile gerçek iç içedir. Halkın sesi olan mutfak çalışanları arasında gizlice ve sessizce yapılan konuşmalar büyük umutlarla beklenen II. Cumhuriyet'in ilanından (1931) sonra geçen kısa süre içerisinde halkın umduğunu bulamamasının bir göstergesidir. Miguel Primo de Rivera'nın baskıcı yönetimi ardından "özgürleşme" adına seçimle başa geçen yeni hükümetin icraatlarının toplum üzerindeki yansımalarının romanda sunulması tarihsel süreç açısından önem taşır: *Çamaşırcı manastırların ateşe verildiğini, Dörtyol'da bazı rahibelerin dövüldüğünü ve birkaç keşişin nerede olduğunun bilinmediğini anlatıyordu* (Matute, 2011:222). Pek çok aydının karşı çıktığı bu tür eylemler demokratikleşme yanlısı mevcut yönetime zarar vermiş ve insanlar arasında derin uçurumlar yaratmıştı. Hükümet tarafından hazırlanan yeni anayasada *Kilise ve Devlet birbirinden ayrılıyor, inanç özgürlüğü güvence altına alınıyor, Cizvit tarikatı dağıtılıyor, boşanmaya izin veriliyor, dinsel temele dayalı eğitim kaldırılıyordu* (Işık, 2005:193). Bütün bu gelişmeler yerleşik düzene ve geleneksel inanışlara ters düşen sonuçlar doğurmaktaydı. Adriana'nın evinde görevli emekçi kesimin

temsilcisi kapıcı Joaquín'in çevresinde olan biten karşısında sarf ettiği *çok fazla kötülük var…Cumhuriyet geldiğinden beri ülke nereye gidiyor?* (Matute, 2011:213) sözleri toplumun genelinde hissedilen endişeleri yansıtması açısından önem taşır.

Çocuk kahramanın gözlem yeteneği sayesinde büyüklerin dünyasının farklı bir bakış açısıyla incelenmesi romanlarının odak noktasını oluşturan Ana María Matute olgunluk çağının ürünü olan *Issız Cennet*'te bu konuyu bir kez daha ele alır ve başkahraman Adriana sayesinde biz büyüklerin "gerçekçi" dünyasında görmedikleri ya da görmek istemedikleriyle yüzleşmemizi sağlar.

Romanın sonunda yer alan *Tekboynuzlar asla geri gelmezler* (Matute, 2011:348) sözü insan yaşamının en masum dönemi olan çocukluğa hüzünlü bir göndermedir. Acımasız ve kanlı bir savaş yüzünden kaybolan masumiyet başka deyişle "cennet" yalnızca bir kez, o da çocukluk döneminde yaşanır. O saf duygularla bezeli yıllar daha sonra istense bile artık bir daha geri gelemez. Kanımızca geçmiş konusunda duyarlılığı yadsınamayacak kadar fazla olan Ana María Matute *Issız Cennet* romanında kendi "alter ego"su Adriana aracılığıyla yitirdiğimiz, artık ulaşılması imkansız olan her şeye bir selam yollamaktadır.

KAYNAKÇA

Fuente, Inmaculada de la, *Mujeres de la Posguerra, de Carmen Laforet a Rosa Chacel: Historia de una generacion*, Editorial Planeta, Barcelona 2002

Goicoechea, Alicia Redondo, *Mujeres y narrativa, otra historia de la literatura***,** Siglo XXI de Editores, Madrid 2009

Işık, Gül *İspanya: Bir Başka Avrup***a,** Metis Yayınları, İstanbul 2005

Matute**,** Ana Maria, *Issız Cennet***,** Çev: Süleyman Doğru, Doğan Kitap, İstanbul 2011

Perez, Antonio Ayuso*, "Yo entré en la literatura a través de los cuentos"* Entrevista con Ana María Matute, Universidad Complutense de Madrid, Madrid 2007

http://www.ucm.es/info/especulo/numero35/matute.html (22. 02. 2013)

Borges, J.L., Kafka y sus precursores, Buenos Aires 1951

http://america.infobae.com/notas/27118-Kafka-y-sus-precursores (19. 03. 2013)

Tekboynuz.vikipedi

http://tr.wikipedia.org/wiki/Tekboynuz (12.02.2013)

Matute, A. Maria, Ceremonia de entrega del Premio Cervantes 2010, Discurso de Ana María Matute

http://www.mcu.es (25.03.2013)

Özet

Ana Maria Matute'nin Olgunluk Dönemi Issız Cenet'te İmgeler ve Düşündürdükleri

Carmen Martin Gaite, Carmen Laforet, Josefina Aldecoa, Ana María Matute gibi kadın yazarlar için İspanyol İç Savaşına tanıklık etmek ve savaş sonrasının baskıcı yönetimi altında yazarlıklarını sürdürebilmek çok zor olmuştur. 1948 yılında ilk romanı yayımlanan ve günümüze kadar yazmayı sürdüren Ana María Matute, bütün kadın yazarlar gibi yaşamı boyunca bir yandan eş ve anne olarak sorumluluklarını yerine getirmeye çalışırken, diğer yandan da yazabilmek için büyük fedakarlıkta bulunmuştur. Seksenli yaşlarında kaleme aldığı romanı ***Issız Cennet*** ile Matute çocukluk yıllarına geri döner ve kendi yaşamından esinlendiği kimi kesitlerle geçmişi sorgular. İnsanın kişilik ve karakter oluşumunun temellerinin çocukluk döneminde atıldığı kanıtlanmış bir görüştür. Gerçekten de acı-tatlı tüm yaşamsal deneyimler, çevreye ilişkin ilk gözlemler, benliğimizin derinliklerinde yer eden ve ilerleyen yıllarda erişkin olduğumuzda kişiliğimizi ve dünyaya bakış açımızı belirleyen temel unsurlar o dönemde elde edilir. Matute, kanlı ve acımasız bir savaş yüzünden kaybolan masumiyeti başka deyişle "cennet"i yalnızca bir kez o da çocukluk döneminde yaşandığını ***Issız Cennet*** romanıyla biz okuyucularıyla paylaşır.

Anahtar sözcükler: Ana María Matute, savaş, kadın, Issız Cennet, imge, çocukluk

Abstract

IMAGES IN ANA MARIA MATUTE'S MATURITY-PERIOD NOVEL THE DESOLATE HEAVEN AND WHAT IT MAKES ONE THINK ABOUT

It was an arduous work for women writers namely Carmen Martin Gaite, Carmen Laforet, Josefina Aldecoa and Ana Maria Matute to witness the Spanish Civil War and to pursue writing as a career within the oppressive regime of the post-war era. Ana Maria Matute, who published her first novel in 1948, and who has kept on writing since then, has not only endeavored to fulfill the responsibilities as a wife and a mother but also made great sacrifices to be able to continue her career as a writer, a situation faced by many women writers. Looking back to her childhood years where she finds her inspiration, Matute questions the past in her novel ***Uninhabited Paradise***, a novel which she wrote in her eighties. The idea that human personality and character are formed in childhood is a widely accepted and acknowledged perception regarding the human psyche. Indeed, it is during our early years that bitter-sweet life experiences, the first observations of the environment, and essential aspects that influence an http://statics.magazinkolik.com/Images/news/c/v/cemildemirsipahizy_VEFAT_MNS.jpg d shape our view of life and personality are inscribed deeply into our psyche. With her novel ***Uninhabited Paradise*****,** Matute shares with us, the reader, that it is the cruel and bloody war that enabled her to experience the loss of innocence, in other words the "paradise", a notion which is only experienced in childhood years.

Keywords: *Ana Maria Matute, war, woman, Uninhabited Paradise, images, childhood.*